

Технології організації навчання на уроках української мови як іноземної

Муляр І.В.

*к. філол. н., доц., доц. кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна
e-mail: imuliar5@gmail.com*

На уроках української мови як іноземної постає актуальним володіння сучасними технологіями, які сприятимуть вдосконаленню навчальної діяльності, підвищать її ефективність та результативність – саме ці аспекти є пріоритетними напрямками реформування освіти на сучасному рівні.

Технологія навчання, як упорядкована сукупність і послідовність методів і процесів, забезпечує реалізацію дидактичного завдання і досягнення прогнозованого результату. До основних характеристик технологій навчання належать системність, науковість, концептуальність, відтворюваність, діагностичність, ефективність, умотивованість, алгоритмічність, інформаційність. Для ефективного моделювання технологій навчання важлива постановка мети і цільова орієнтація діяльності. У науковій літературі до основних технологій навчання вналежнюють: технологію проблемного і диференційованого навчання, технологію інтенсифікації та індивідуалізації навчання, технологію програмованого навчання, інформаційну технологію, технологію розвивального навчання тощо [1; 2].

Під час викладання української мови як іноземної в сучасних умовах викладачеві потрібно поповнювати теоретико-методологічні знання, ґрунтовно володіти комунікативною методикою, використовувати інноваційні інформаційні засоби, проєктувати, конструювати процес навчання, насамперед освоювати технології, які забезпечать перехід навчання на якісно новий рівень ефективності, індивідуалізують та оптимізують навчальний процес, сприятимуть формуванню професійних умінь в іноземних студентів, стимулюватимуть студентів до самоосвіти та самовдосконалення.

Навчання іноземних студентів має свою специфіку, оскільки їм потрібно адаптуватися до нових умов навчання в незнайомому соціокультурному просторі, вивчити мову тощо. Враховуючи основний смисл ефективних технологій навчання, а саме: сукупності й послідовності методів і процесів, спрямованих на отримання запланованого результату, що передбачає попереднє визначення мети й засобів її реалізації, потрібно враховувати, що завдання повинні мати різноаспектний характер. Вибудовуючи урок з іноземними студентами, важливо достатньо часу приділяти комунікативно-орієнтованим практикам, усним завданням, поєднувати граматику та розмовну частини, розвивати професійні навички.

Впровадження онлайн-навчання на заняттях як провідного в умовах війни дає змогу за допомогою Інтернет-ресурсів вирішувати цілу низку навчальних завдань, використовуючи матеріали глобальної мережі: створювати умови для здобуття будь-якої необхідної студенту та викладачеві інформації, користуватися довідковим каталогом, звертатися до пошукових систем, створювати штучне українськомовне середовище для вивчення лексики, мати віртуального співрозмовника під час діалогічного мовлення, вивчати правопис, засвоювати граматичний матеріал на синтаксичній основі тощо. Крім того, використання інформаційних технологій дає змогу якнайшвидше зануритися в культурний простір, познайомитися з життям і традиціями країни. Наразі кожную методичну дію на уроці можна реалізувати досконаліше та ефективніше, оптимізувавши навчання. Корисним є те, що організована співпраця викладача та студента та комунікація дає змогу спільно розв'язувати проблеми, швидко отримувати зворотний зв'язок.

У своїй викладацькій практиці, використовуючи мультимедійні та комп'ютерні технології, які мають свої переваги під час навчання онлайн, розробляємо таку систему завдань, метою яких є збагачення словникового запасу іноземців, удосконалення вмінь та навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності. Практикуємо ігрові прийоми, під час яких створюємо ситуації

спілкування [4, с. 144-146], розвиваємо навички правильної вимови [5, с. 52-54], читання і письма, здійснюємо перевірку знань, візуалізуємо мовленнєві ситуації [6, с. 112-114]. Крім того, під час роботи над різними видами мовленнєвої діяльності використовуємо уривки з фільмів та мультфільмів, народні пісні, фото, створюємо презентації, які допомагають урізноманітнити завдання, наочніше та цікавіше подати новий матеріал, скоротити час на сприймання, підвищити рівень запам'ятовування матеріалу [3, с. 88-91].

Отже, під час навчання іноземних студентів, викладачеві важливо виявляти творчість, комплексно застосовувати інноваційні підходи та технології, сучасні освітні електронні системи, які активізують процес сприйняття та засвоєння навчального матеріалу, сприятимуть розвиткові і самовдосконаленню особистості, розкриттю її резервних можливостей та творчого потенціалу, а також пришвидшать розвиток професійних здібностей.

Література:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І.М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Дубасенюк О.А. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти / О.А. Дубасенюк // Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.
3. Муляр І.В. Використання аудіовізуальних засобів у навчанні аудіювання українською мовою як іноземною на практичних заняттях для студентів-іноземців підготовчого відділення. // Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 20 лютого 2020 року. – Харків: ХНАДУ, 2020. С. 88-91.
4. Муляр І.В. Використання клоуз-тестів на практичних заняттях з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення. Інновації та традиції у мовній підготовці студентів: матеріали міжнародного науково-практичного семінару 8 грудня 2020 року. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2020. С. 144-146.
5. Муляр І.В. Подолання мовленнєвих недоліків під час вивчення української мови як іноземної. // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Консорціуми університетів: забезпечення сталого розвитку закладів вищої освіти України та їх конкурентоспроможності» 23 квітня 2020 року. / ред. кол.: О.О. Дробахін (голова) та ін. Дніпро: ДНУ, 2020. С. 52-54.
6. Муляр І.В. Усномовні завдання на практичних заняттях з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення. Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: м-ли семінару, м. Харків, 25 лютого 2021 року. Харків: ХНАДУ, 2021. с. 112-114.